

[Dorit Myltoft]

Det forebyggende arbejde har hidtil været en massiv oplysningskampagne om narkomaniens skadelige virkninger. Det arbejde kan ikke undværes, og redegørelsen påpeger mange handlemuligheder på dette vigtige område, men desuden skal vi fremover have iværksat en kvalificeret forskning på højt niveau for at indkredse risikogrupperne og for at få inddraget mange aspekter – også etiske – i forskningen. Forskerne og forskningsmiljøerne har vi allerede, bl.a. på universiteterne, Socialforskningsinstituttet og Danmarks Lærerhøjskole.

Anden del af det svar, jeg indledte min ordførertale med, var: »... men jeg synes, det er synd for min nabo«, er en fin demonstration af noget af det kit, som holder os sammen i et kulturelt fællesskab, nemlig medfølelsen – her medfølelsen med de pårørende til afhængige narkomaner. Forskellen mellem gamle og nye afhængige narkomaner er ofte karakteriseret ved, om deres sociale netværk er intakt eller ej.

Det er opmuntrende at se de mange forskellige initiativer fra pårørende og tidligere stofmisbrugere, der i den senere tid er kommet som støtteforanstaltninger, men de pårørende har brug for hjælp for at kunne holde sammen på og bevare den enkelte narkomans sociale netværk. Her er medfølelse for andre ikke nok til at dæmme op for følelsen af sorg, magtesløshed, skam og skyld. Der må anderledes konkret handling til. Lokalt forankrede væresteder, sociale initiativer i særligt belastede byområder, bofællesskaber og støtte til målrettede foreningsaktiviteter kunne være eksempler på, at medfølelsen kan omsættes til konkret handling.

Når det drejer sig om initiativer rettet mod afhængige narkomaner, støder vi ind i et særligt problem. Når vi har at gøre med socialt svage befolkningsgrupper i øvrigt, plejer vi at kombinere særlige initiativer med uddannelsessystemet og i bred forstand det folkeoplysende virkefelt, men dette er lukket land for narkomaner, så længe de ikke er helt stoffri. Det faktum stiller nogle specielle krav til den sociale omsorg rettet mod narkomaner, og jeg tror, at det er en af grundene til, at § 105-institutionerne uden egentlige forudsætninger har måttet tage sig af narkomanerne.

De sidste 20-25 års narkopolitik er i medierne på forskellig vis blevet stemplet som forfejlet, håbløs og mislykket. Det er nemt at døm-

me knockout, når vi ikke har vedtaget, hvilke succeskriterier vi bedømmer resultaterne efter.

Men på ét punkt indrømmer jeg, at vi – det vil sige det politiske system – har svigtet, og ved eftertanke kan det undre, at det svigt netop sker i et land som Danmark. Det drejer sig nemlig om uddannelse.

I alle årene har engagerede mennesker opfyldt af entusiasme, stor vilje og en god portion medmenneskelighed kastet sig ud i arbejdet med at behandle afhængige narkomaner, men alt for mange af disse socialarbejdere har måttet give op. Mange lider af udbrændthedssyndromet, mange har mistet troen og håbet på, at det nytter at iværksætte behandling. Engagement rækker langt, men oftest ikke langt nok; der skal også viden og kunnen til.

Det er her, uddannelse viser sin berettigelse, og det er ikke tilstrækkeligt, at den eneste uddannelse, man har, er at være tidligere narkoman. Via uddannelsessystemet opsamles praktisk indhøstede erfaringer, der kan bearbejdes og sættes ind i en teoretisk referenceramme, der igen kan anvise nye muligheder i det praktiske behandlingsarbejde.

Jeg vil derfor fremhæve som noget positivt i redegørelsen, at regeringen vil tage initiativ til, at der igangsættes efteruddannelse. De sociale højskoler er allerede i gang med at tilrettelægge relevante kursustilbud. Der er et virkelig stort behov for at få afprøvet mange forskellige behandlingsformer for at få erfaringerne bearbejdet. Så kan det nemlig være, at vi kan opfylde ønsket i sidste del af svaret fra indledningen til min ordførertale: »Jeg ville ønske, at nogen kunne hjælpe«.

Da redegørelsen blev offentliggjort, var der mange kritiske røster omkring økonomien. Jeg tror ikke på, at de alvorlige problemer ville blive løst blot ved at bevilge flere penge til området. Det væsentlige er, at vi får en målrettet og kvalitativ vurdering af, om de penge, der i dag bruges, og de penge, der dog følger med, nu også bruges hensigtsmæssigt.

Redegørelsen lægger op til sådanne konstruktive forhandlinger mellem stat, amter og kommuner.

Inger Stilling Pedersen (KRF):

I redegørelsen berøres mange aspekter af dette at være narkoman, at være afhængig.